

Cedrus deodara (Cedr himalájský)

synonyma: Abies deodara, C. f. aurea, C. var. argentea, C. var. compacta, C. var. fastigiata, C. var. flava, C. var. tristis, C. var. variegata, Cedrus indica, Cedrus libani subsp. deodora, Cedrus libani var. deodara, Larix deodara, Pinus deodara

čeleď: Pinaceae

oblasti: Afganistán, Georgia, Írán, Jižní Karolína, Kašmír, Nepál, Pákistán, S Indie, Severní Karolína, V Himálaj, Xizang (Tibet), Z Himálaj

Roste v západním Himálaji. Dožívá se věku až 750let. Dorůstá výšky 30 - 60m při průměru kmene do 3m. Rychle rostoucí dřevina s hustou široce kuželovitou korunou, která se později rozšiřuje. V mládí je terminál spolu s větvemi převislý. Borka je tmavěšedá, praská v asymetrických šupinách. Větve v mládí převislé, světle šedožluté, ochlupené, později našedlé. Listy paprscitě odstávající, jehličnaté, špičaté, seskupené do zdánlivých 15 - 30tičetných svazečků, v mládí světlezelené, později tmavězelené či namodralé, dlouhé 2,5 - 5cm, široké 1 - 1,5cm, na horní straně mají 2 - 3 stomatální řady, 4 - 6 řad na spodní straně. Samčí šištice jsou vzpřímené, dlouhé 2,5 - 4,5 (i 7)cm fialové barvy. Samičí šištice samostatné nebo párovité, krátce stopkaté, vejčité až soudkovité, dlouhé 7 - 12cm, široké 5 - 9cm, v mládí namodralé, semenné šupiny vějířovitě ob3úhlé, dlouhé 3,5 - 4cm, široké 4 - 6cm a na spodní straně jsou ochlupené. Semena jsou 3úhlá, bělavá, dlouhá 1 - 1,7cm, křídlo bleděhnědé, dlouhé 1,5cm a široké 2cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albospica' - pyramidální středně vysoký habitus; konce mladých větví bělavé, později zelené
- 'Argentea' - jehlice delší, stříbřitě šedé až modrošedé
- 'Aurea' - výška 3 - 5m; jehlice na jaře žluté, později zelenající, v zimě žlutozelené, ojiněné, s věkem méně barevné
- 'Aurea Pendula' - vzpřímený habitus s převislými větvemi; v 10ti letech výška 3m; jehlice na jaře žluté, později žlutozelené
- 'Bewley's Variegated' - jehlice v mládí bělavé
- 'Bill's Blue' - vodorovně větvený, terminál vzpřímený; jehlice modrozelené
- 'Blue Ball' - zakrslý kulovitý habitus; jehlice modré; pomalý růst
- 'Blue Dwarf' - zakrslý kompaktní kulovitý habitus; v 10ti letech výška i šířka 30cm; jehlice krátké, šedomodré
- 'Blue Snake' - vzpřímený habitus s točitými až převislými větvemi; v 10ti letech výška do 3,5m, šířka 1m; jehlice stříbřitě namodralé, dlouhé 2 - 3cm
- 'Bold Dwarf' - 1/2zakrslý prakticky kulovitý habitus; jehlice šedozelelé, kratší
- 'Bracken's Best'/'Bracken's Best Cedar' - pyramidální habitus; konce větví převislé; jehlice modrozelené
- 'Bush's Electra'/'Electra' - vzpřímené vodorovně větvený habitus; jehlice modré
- 'Clarke' - pyramidální kompaktní hustý habitus
- 'Compacta' - hustý kompaktní, kulovitě kuželovitý habitus; výška 2 - 4m; větve husté, větve ohnuté, někdy jen na konci
- 'Crassifolia' - větve krátké, odstálé, mírně vystoupavé, tlusté; pomalý růst
- 'Cream Puff' - vzpřímený kulovitý zakrslý habitus; jehlice béžovobílé
- 'Crystal Falls' - vzpřímený habitus; výška i šířka do 9m, v 10ti letech výška 2m; větve převislé; jehlice modrozelené
- 'Deep Cove' - pyramidální habitus; jehlice bílé, později modrozelené, na jaře 2barevné
- 'Descancio Dwarf' - zakrslý asymetrický 1/2rozprostřený habitus
- 'Devinely Blue'/'Divinely Blue' - kompaktní kuželovitý habitus s plochým vrcholem; jehlice modrozelené
- 'Eisregen' - vzpřímený až 1/2pořevislý habitus; jehlice husté, bledě modrošedé
- 'Eiswinter' - vzpřímený až 1/2pořevislý habitus; jehlice šedozelelé

- 'Emerald Prince' - zakrslý asymetrický habitus; výška i šířka 60cm; pomalý růst
- 'Emerald Spreader'/'Viridis Prostrata'/'Well's Prostrate' - nízko rozkladitý habitus; jehlice zelené
- 'Ereecta' - vzpřímený habitus; jehlice stříbromodré
- 'Fallout' - nízký rozkladitý keř; jehlice tmavězelené
- 'Fastigiata' - sloupovitý habitus; větve tlusté, vzpřímené, řídké, výhony krátké, tlusté, hladké, červenošedé; jehlice různě dlouhé, ztlustlé, kratší i směřující kupředu
- 'Feelin' Blue' - zakrslý ploše kulovitý až poléhavý půdokryvné habitus; výška 5,5m, šířka 2m; konce větví ohnuté; jehlice ostré, šedomodré až zelenomodré
- 'Feelin' Sunny' - rozkladitý habitus; v 10ti letech výška 0,7m, šířka 3m; větve obloukovité; jehlice žluté; pomalý růst
- 'First Snow' - vzpřímený pyramidální, obloukovitý habitus; jehlice bílé i šedozeleňé, 2barevné
- 'Flava' - jehlice nažloutlé až bílé
- 'Fontinalis' - symetricky kuželovitý habitus
- 'Fructu Luteo' - jehlice částečně béžové až bleděžluté
- 'Gemstone' - jehlice sytě modrozelené
- 'Glacier Blue' - rozkladitý převislý habitus; v 10ti letech výška 1,5 - 2,4m; jehlice modré a dlouhé
- 'Glaucia' - jehlice modrozelené až stříbrošedé či stříbro modré
- 'Gold Cone' - vzpřímený pyramidální až úzce kuželovitý habitus; v 15ti letech výška 3m, šířka 1m; jehlice na koncích větví žluté
- 'Gold Mound' - široce pyramidální habitus; jehlice žluté
- 'Gold Rush' - habitus vzpřímené, později široce kuželovitý, v 15ti letech výška 3m, šířka 1m; jehlice žluté
- 'Gold Strike' - široce pyramidální habitus; jehlice žluté
- 'Golden Horizont' - habitus široký a plochý, keřovitý, později vzpřímený s kuželovitou korunou; konce větví převislé; v 10ti letech výška 1 - 1,5m; jehlice modrozelené, na slunci žluté až žlutozelené, dlouhé 2 - 3cm
- 'Gracilis' - štíhlé větve
- 'Harvest Gold' - listy sytěji žluté
- 'Hesse' - zakrslý hustý habitus; výška 40cm
- 'Hibernal' - vzpřímený habitus; jehlice zelené; otužilý
- 'Hiland Gold' - rozkladitý habitus; jehlice žluté
- 'Hollandia' - polštářovitý 1/2zakrslý habitus; větve rozkladité, obloukovité; jehlice modrozelené
- 'Inverness' - výška 15 - 20m, šířka 13 - 15m
- 'Karl Fuchs' - užší habitus; jehlice modré; odolný
- 'Kashmir' - jehlice stříbřitě modrozelené až stříbrošedé; odolává mrazům až -31°C
- 'Kingsville' - jehlice stříbřitě modrozelené až stříbrošedé; odolává mrazům snad i více než -31°C
- 'Klondike'/'Klondyke' - široce kuželovitý hustý habitus; výška 4,5m, šířka 3m; jehlice v létě žlutozelené, v zimě žluté
- 'Lime Glow' - hustý zakrslý habitus; kmínky mírně zkroucené; jehlice mírně zkroucené, žlutozelené až bělavé, později bledězelené
- 'Limelight' - pyramidální habitus; konce větví mírně převislé; jehlice v mládí zelenobílé, později bledězelené
- 'Lohbrunner's Weeper' - převislý habitus
- 'Luteolineata' - jehlice v mládí z části béžové
- 'Miles High' - výška do 12m; sekvojovité uspořádání větví; pomalejší růst
- 'Montana Verdea' - široce pyramidální habitus; výška do 18m
- 'Montrose Veil' - nízký rozkladitý až 1/2vzpřímený, převislý habitus, zpravidla širší; pomalý růst
- 'Mount Beauty'/'Mountain Beauty' - zakrslý, půdokryvné habitus; výška 10cm; jehlice modrošedé
- 'Mutabilis' - symetricky kuželovitý habitus
- 'Mylor' - strnulý keřovitý habitus s obloukovitými větvemi; jehlice žlutozelené
- 'Nana' - zakrslý hustý kompaktně kulovitý keřovitý habitus; pomalý růst
- 'Nana Aurea' - zakrslý habitus; jehlice žluté; pomalý růst
- 'Nivea' - křovinatý habitus; větve převislé; jehlice při rašení bílé

- 'Pendula' - východní Himálaj; převislý habitus, doporučuje se opora
- 'Polarwinter'/'Polar Winter' - větve tlusté, na koncích převislé; jehlice zelené, namodralé; otužilý
- 'Prospect Prostrate' - nízký rozkladitý habitus; jehlice béžovožluté
- 'Prostrata' - široký zploštělý habitus; ve 20ti letech výška 30cm, šířka 75cm; pomalý růst
- 'Prostrate Beauty' - rozkladitý 1/2zakrslý vrstveně keřovitý habitus; v 10ti letech šířka 1,5 - 2m; jehlice bledě modrozelené
- 'Pygmy'/'Pygmaea' - drobný kulovitý habitus; v 17ti letech výška 30cm, šířka 40cm; jehlice modrozelené až modré
- 'Raywood Prostrate Dwarf' - asymetricky polštářovitý habitus; jehlice malé, šedomodré
- 'Raywood's Contorted'/'Contorta' - pyramidální habitus; výška do 9m; větve kroucené; jehlice kroucené, modrozelené; pomalejší růst
- 'Repandens' - převislý habitus s větvemi ležícími na zemi
- 'Robusta' - mohutný kuželovitý habitus; větve silné, převislé, vyžadující i oporu; jehlice husté, modrozelené, dlouhé 5 - 6 (i 8)cm
- 'Roman Candle' - vzpřímený habitus; v 10ti letech výška 3m; jehlice v mládí béžovobílé, později modré
- 'Sahara Frost' - vzpřímený habitus; mladé části na jaře bílé, později šedozelelé, v zimě bílé špičky
- 'Sahara Ice' - zakrslý vzpřímený habitus; v 9ti letech výška 60cm; mladé části na jaře a v létě bílé, později šedozelelé, v zimě bílé špičky
- 'Sampson' - trpasličí habitus; jehlice modrozelené
- 'Sander's Blue'/'Blue Velvet' - vzpřímený převislý habitus; mladé přírůstky modré, později tmavší
- 'Scott' - rozprostřený kompaktní habitus; v 6ti letech výška 50cm, šířka do 1,5m; jehlice modrozelené, kratší
- 'Shalimar' - jehlice modrozelené; více mrazuvzdorný
- 'Sharp's Golden Weeping' - převislý habitus; jehlice žluté
- 'Silver Mist' - habitus zakrslý, kupkovitý, kompaktní; v 15ti letech výška 60cm, šířka 1m; jehlice v mládí bělavé až béžové
- 'Silver Spring' - vzpřímený úžeji kuželovitý habitus; konce větví mírně převislé; jehlice žluté
- 'Snow Sprite' - polštářovitý hustý habitus; v 10ti letech výška 1m, šířka 70cm; mladé části bílé, později bleděžluté
- 'Tristis' - větve řídké, v mládí vzpřímené, později převislé
- 'Turtleback' - 1/2zakrslý, rozkladitý, kupovitý až mírně převislý; jehlice modrozelené
- 'Uncinata' - asymetrický variabilní; jehlice mírně hákovité
- 'Variegata' - jehlice bílopestře, variabilní
- 'Verticillata Glauca' - úzce vzpřímený habitus; výška 3 - 5m; větve vodorovně rozprostřené, chudé; jehlice na mladých částech přeslenité, modrozelené
- 'Victoria' - kuželovitý habitus; jehlice v mládí bělavé, později tmavězelelé, delší
- 'Vink's Golde' - hustý pyramidální habitus; větve převislé; jehlice žluté
- 'Viridis' - větve mírně převislé; jehlice žlutozelelé, lesklé, tenčí
- 'Warrakilla' - hustý hříbovitý habitus; jehlice modré
- 'Waverly Ridge' - zakrslý kompaktní rozprostřený habitus; v 6ti letech výška 50cm, šířka 1,5m; jehlice nažloutlé
- 'Well's Golden'/'Aurea Wells'/'Wells' - hustý pyramidální vícekmenný habitus; jehlice žluté
- 'White Imp' - zakrslý kuželovitý kompaktní habitus; v 10ti letech výška 70cm, šířka 50cm; jehlice bílopestře, zejména na mladých částech; pomalý růst
- 'Wiesemannii' - vzpřímený kompaktní habitus; větve hustější, vystoupavě převislé; jehlice bohaté, modrozelené

Cedr vyžaduj chráněné, vlhčí a teplejší stanoviště na plném slunci či v polostínu s kyselou půdou bohatou na živiny.

Množí řízky nebo semeny. Osivo skladujeme v suchu a vzdušně bez stratifikace.

<https://www.rostliny.net/>